

Bundesamt
für Migration
und Flüchtlinge

İnanç mı yoksa aşırıcılık mı?

Aile mensupları için yardım:
Köktencileşme danışma merkezi

Oğlunuz eski arkadaşlarını
inançsızlar olarak mı nitelendiriyor?

Çocuğunuz aniden eski yaşam biçiminin,
hobilerinin ve müziğinin şeytan icadı
olduğunu mı söylüyor?

Çocuğunuz artık sürekli
internetteki selefi sayfalarda mı dolaşıyor?

Arkadaşınız farklı düşünenlerin
cehenneme gideceđini mi söylüyor?

Çocuğunuz içine kapanıyor ve siz bağınızı
kaybetmekten mi korkuyorsunuz?

Arkadaşınız kökten dinci görüşleri mi savunuyor?

Öğrencinizin kendi dininden başka inançlara
hoşgörüsü yok mu?

Yanınızdayız, eğer ...

- ... çocuğunuzun veya arkadaşınızın yeni dindarlığının derinden bir inanış mı yoksa aşırıcılık mı olduğundan emin değilseniz.
- ... çocuğunuzun, öğrencinizin veya arkadaşınızın İslami bir gruba katılmış olmasından endişe ediyorsanız.
- ... çoğunuzla bağınızı kaybetmekten korkuyorsanız.
- ... kimseyle bu konuda konuşamayacağınız hissine kapılıyorsanız.

Kendi çocuğunuz, öğrenciniz veya arkadaşınız aşırı bir tavır takındığında ve bunu din gereği yaptığı şeklinde açıkladığında, bu tedirgin edici olabilir. Bir anda ortak görüşleri ve girişimleri reddeden bir insanın karşısında aciz kalırız. Bu, insanı şaşkın ve bazen de çaresiz yapar. Özellikle de insan çocuğuna, arkadaşına veya öğrencisine artık yaklaşmadığı duygusuna sahipse.

Çocuğunuzun, arkadaşınızın veya öğrencinizin yeni yönelimini artık bilemiyorsanız veya bu konuda sorularınız varsa, bizi arayın. Köktencileşme danışma merkezi size destek olur. Hedefimiz: Durumu doğru değerlendirme konusunda ve – eğer köktencileşme tehlikesi varsa – çocuğunuzun, öğrencinizin veya arkadaşınızı köktencileşme çıkmazından çıkarıp, ailesine, sınıfına ve arkadaş çevresine geri döndürme konusunda size yardımcı olmak.

Bize ulaşın:

(0911) 943 43 43*

beratung@bamf.bund.de

* Pazartesi – Cuma, saat 9.00 – 15.00 arası kişisel danışmanlık, diğer zamanlarda sizi kısa süre içinde arıyoruz.

Çocuğunuzun, öğrencinizin veya arkadaşınızın kökten İslamcı olabileceği izlenimine sahipseniz **köktencileşme danışma merkezindeki ekip; başvurmanız gereken ilk kişilerdir.** Konu hakkındaki sorularınız ne olursa olsun, bizi arayın.

Sizi dinliyoruz, sorularınızı yanıtlıyoruz ve sonraki adımlara sizinle birlikte karar veriyoruz. İsterseniz bölgenizde size özel olarak danışmanlık yapacak ve çocuğunuza, arkadaşınıza veya öğrencinize nasıl davranmanız gerektiğine dair pratik önerilerle size eşlik edecek birini bulmada yardımcı oluyoruz.

İlk bağlantı

?

Bölgenizde
irtibat kişisi

Diğer aileler/
mağdurlar

Bizimle ilk bağlantınız

İlk aramanızda bize durumunuzu, çekincelerinizi ve korkularınızı anlatırsınız. Danışmanlarımız, tecrübelerimize bağlı olarak İslami köktencilik konusunda rol oynayan farklı hususlara sizinle birlikte değinirler. Bunlardan çocuğunuzun, öğrencinizin veya arkadaşınızın gerçekten yeni bir dini olduğu, fakat aşırılıktan endişe etmenize gerek olmadığı sonucu çıkabilir. Bu durumda size onun dini hakkında bilgi veriyoruz. Eğer pek çok husus isabetli çıkıyorsa, bunlar ilk başta onun köktencilik yolunda olduğuna dair sadece ipuçlarıdır. Ancak sadece az sayıda durum şunu açıkça belirtir: Oğlunuz, arkadaşınız, öğrenciniz tehlikede. Bu konu her zaman ilk görüşmede açıkça değerlendirilemeyecek çok sayıda farklı etmenin bir arada bulunduğu bir konudur.

Verdiğimiz danışmanlık ücretsiz ve gizlidir. Bölgenizdeki bir danışmana sevk edebilmemiz veya bilgilerinizi gönderebilmemiz için bize iletişim bilgilerinizi bırakmalısınız.

Bölgenizde bir irtibat kişisi bulunması

Eğer görüşmemizden çocuğunuzun, arkadaşınızın veya öğrencinizin köktencilik sonucu çıkarsa, sizinle birlikte atılacak sonraki adımları görüşüyoruz. İsterseniz size bölgenizde bir danışman bulma konusunda yardımcı oluyoruz. Sizin rızanızla iletişim bilgilerinizi aktarıyoruz ve danışman kısa süre için bir buluşma ya da telefon görüşmesi ayarlamak üzere sizi arıyor. Bölgenizde bizimle birlikte çalışan tüm danışmanlar bu gibi durumlar konusunda tecrübelidir ve size nasıl yardımcı olabileceklerini biliyorlar. Bizimle yaptığınız ilk görüşmeden çıkan sonuçlar, danışmana sizinle olan randevusuna hazırlanma imkanı sağlıyor. Buluşmanın nerede yapılacağını siz belirliyorsunuz. Evinizde, danışma ofisinde veya dışarıda, örneğin bir kafede olabilir.

Danışmanlardan destek

Danışman ile kişisel durumunuz hakkında görüşüyorsunuz. O da size birlikte izleyeceğiniz yolu ve imkanları açıklıyor. Danışmanlık, şahsen buluşarak ve/veya telefon görüşmesiyle gerçekleşiyor. Çocuğunuzla, öğrencinizle veya arkadaşınızla nasıl yeniden daha sıkı bir bağ kurabileceğiniz konusunda ipuçları alıyorsunuz: Hangi konulardan ve nasıl bahsedebilirsiniz? Hangi konulardan uzak dursanız iyi olur. Nasıl davranabilirsiniz? Duruma ve gidişata bağlı olarak akrabalar, arkadaşlar, öğretmenler veya imamlar gibi başkaları da danışmanlık sürecine dahil olabilir.

Ortak hedef, ilgili kişiyle güven ilişkinizi güçlendirerek bu kişiyi köktencileşmekten geri döndürebilmeniz veya olası bir köktencileşmeyi engelleyebilmenizdir. Bu süreç vakit alıyor olsa da, danışmanınız yanınızda olacaktır. Başarılı olunacağına dair bir garanti yok, ama bu mümkün. Çocuğunuzun, arkadaşınızın veya öğrencinizin size olan güveni kilit nokta.

Diğer mağdurlarla tecrübe paylaşımı

Dilerseniz, mümkün olması halinde sizinle benzer durumda olan çevrenizdeki başka aile bireyleriyle irtibat kurmanızı sağlıyoruz. Paylaşım yardımcı oluyor: Başka mağdurlar korkularınızı, kaygılarınızı ve yaşadıklarınızı anlayabilirler. Karşılıklı olarak çocuklarla, öğrencilerle veya arkadaşlarla yaşanan tecrübelerden faydalanabilirsiniz. Buluşmalar, çoğunlukla hafta sonları en fazla beş mağdurdan oluşan küçük guruplar halinde gerçekleşir.

Bölgenizdeki partnerler

Danışmanlarımız Almanya çapında hizmetinizde. Aşağıdaki resimde görülen ekip, kendilerini uzun yıllardır köktencileşmiş insanların aile bireylerine adanmış ve kamu yararına çalışan dört organizasyonu temsil ediyor.

Bremen

Berlin

KRV

Bavyera,
Baden-Württemberg
ve Hessen

Sorular

Yanıtlar

İslam inancını kabul etmek köktencilleşmenin işareti midir?

Hayır, İslam aşırıcılıkla aynı şey değildir. Her dinde olduğu gibi İslam'da da ılımlı ve köktenci akımlar mevcuttur. Bir insanın tutucu bir inanç birliğine katılması bile, mutlaka aşırıcı olacağı anlamına gelmez. Dindarlığın güçlü olması da olası bir köktencilliğe dair daha fazla bir şey ifade etmez.

Çocuğumun, arkadaşımın veya öğrencimin giderek daha köktenci görüşler savunduğu izlenimine kapılıyorum – ne zaman endişelenmeliyim? Köktencilliğe yöneldiğini veya İslami bir gruba dahil olduğunu nereden anlarım?

Bir insanın köktencilleştiği sonucunun çıkarılabileceği işaretlerin olduğu belli bir liste yoktur. Aşağıda sayılan hiçbir olay tek başına endişe yaratmamalıdır. Ancak bunlar, özellikle de sıklıkla halinde üzerine eğilmemiz gereken bir işaret olabilir. Çocuğunuz, arkadaşınız veya öğrenciniz son zamanlarda aşağıdaki davranışları gösteriyorsa rahatlıkla bizimle temas kurabilirsiniz:

- Yaşam tarzını (örneğin yeme ve uyku alışkanlıklarını, hobilerini) belirgin bir şekilde değiştiriyor ve öncekileri hor görüyorsa.
- Eski çevresiyle ilişkisini azaltıyor veya tamamen sonlandırıyor ve bunun yerine fark edilir şekilde aşırıcı görüşleri savunan yeni arkadaşlıklara, internet sayfalarına ya da vaizlere yöneliyorsa.
- Kendi dini kanaatine eleştiri yapılmasını kabul etmiyorsa ve daha yoğun bir şekilde sadece siyah ve beyaz olarak düşün-

yorsa (»bunu başka türlü gören herkes, haksız/kötü/ inançsız«).

- Konu dinin savunması olduğunda giderek daha saldırgan kelimeler ve ifadeler kullanıyorsa.
- İslami hedefleri uğrunda savaşıma ve ölme hayali kuruyorsa.

Danışma ne kadar gizli? Danışma merkezine başvurduğumda güvenlik birimlerine bilgi veriliyor mu?

Gelen tüm çağrılarını gizli tutuyoruz. Siz ve bizden başka kimse sizin, talebinizin ve yapılan danışmanlık hakkında bir şey öğrenmiyor. İletişim bilgilerinizi yalnızca sizin rızanızla bölgenizdeki danışmana veriyoruz. Güvenlik birimlerine bilgi verilmez. Ancak yine de danışmanlık sürecinin devamında çocuğunuz, arkadaşınız veya öğrencinizin başkaları için tehlike teşkil etmesi halinde, güvenlik birimlerini bilgilendirmek zorundayız – tabii eğer siz çoktan bunlara başvurmamış iseniz. Bu istisnai bir durumdur ve ancak tüm işaretler çok özenli bir şekilde denetlendikten sonra gerçekleşir.

Danışma merkezi çocuğum, arkadaşım veya öğrencimle de konuşuyor mu?

Hayır. Danışmanlarımız size ebeveyn, aile bireyi, arkadaş ve öğretmen olarak çocuğunuz, öğrenciniz veya arkadaşınızla bağınızı kaybetmemeniz için destek olur. Onu tehdidi altında olduğu köktencilleşmeden koruyabilmeniz için yollarını gösterirler. Bunun sebebi: Siz zaten bu kişiyle bir güven ilişkisine sahipsiniz.

Çocuğunuzun, arkadaşınızın veya öğrencinizin bu güveni onu tekrar aileye, arkadaş çevresine ve sınıf arkadaşları arasına geri döndürmenin kilit noktasıdır. Aranızdaki iletişim şu anda kötü veya sona ermiş olsa dahi, bu köprüyü yavaş yavaş yeniden kurmaya ve güçlendirmeye değer. Danışmanlar, bu zor durumda profesyonel yardımla size destek sağlar ve yanınızda olurlar. Fakat çocuğunuz, arkadaşınız veya öğrencinizle konuşmazlar.

Danışmanlık için bir ödeme yapmam gerekiyor mu?

Hayır, danışmanlık ücretsizdir. Danışma süreci ne kadar sürerse sürsün veya rehberlikten ne kadar faydalanmak isterseniz isteyin, bunun için hiçbir şey ödemeniz gerekmez.

Başka türlü düşünür ve danışmayı sona erdirmek istersem ne oluyor?

Danışmayı her zaman sona erdirebilirsiniz. Ayrıca sonlandırmak ve daha sonra yeniden danışma merkeziyle irtibata geçmek de mümkündür.

Danışma ne kadar sürüyor?

Danışmanın süresi için sabit bir zaman zarfı yoktur. Vakadan vakaya değişen bir durumdur, çünkü her danışma vakası farklıdır. Bazen, daha ilk görüşme önemli soruları açığa kavuşturma ve belirsizlikleri ortadan kaldırmaya yardımcı olabilir. Aynı şekilde danışma ve rehberlik birkaç ay sürebilir.

Çocuğumda, öğrencimde veya arkadaşımda ilk olumlu değişiklikleri ne zaman görebilirim?

Değişikliğin zamanı ve şekli her insanda farklıdır. Güvenilen kişi olarak bunları ilk siz görürsünüz. Çocuğunuzun, arkadaşınızın veya öğrencinizin yeniden kendinden daha fazla bahsetmesi, daha açık olması, yeniden eski arkadaşlarıyla iletişim kurması ilk başarılar olabilir. Değişiklik bir anda değil, zaman içinde olur.

Almancadan başka dillerde de danışmanlık yapıyor musunuz?

Evet; İngilizce, Fransızca, Arapça, Türkçe, Rusça, Özbekçe ve Farsça dillerinde de danışmanlık yapıyoruz.

Bölgedeki danışmanlar kim?

Bölgelerdeki danışman ekibindeki baylar ve bayanlar tamamen farklı eğitim ve geçmişe sahiptir. Bunların arasında İslam, siyaset ve din bilimcileri ile sosyal pedagoglar bulunmaktadır. Hangi eğitimi almış olduklarından bağımsız olarak – hepsi, köktencileşen insanların aile bireylerine danışmanlık yapma konusunda tecrübelidir. Ayrıca tüm merkezlerde göçmen olan ve olmayan Müslüman danışmanlar da bulunmaktadır.

Çocuğumun, arkadaşımın, öğrencimin dini adına başkalarına bir şey yapmasından korkuyorum – ne yapmalıyım?

Mümkün olduğunca çabuk bizi arayın! Uzmanlarımız, sizinle birlikte gerçekten diğer insanlara yönelik bir tehlike olup olmadığı konusuna açıklık getirir.

Markus ve Yasemin

İki başarılı
danışmanlık hikayesi

Selefilikte bir dayanak arayışı

Markus (19), ebeveynlerinin ayrılmasına kadar iyi notlara sahip, açık görüşlü bir gençtir. Babası evi terk ettiğinde, bu onu derinden etkiler. Okulda işler kötüye gider, lisede (Gymnasium) okurken orta okula (Mittelschule) geçmek zorunda kalır. Burada, bazı sınıf arkadaşları için din önemli bir rol oynamaktadır. Bazıları, denemek için onlarla camiye gitme konusunda onu ikna eder. Markus bugüne kadar inanç hakkında çok düşünmemiştir, ama camiye yaptığı ziyaret onu etkiler. İslam'a ilgi duymaya başlar, internette bilgi edinir ve düzenli olarak yeni arkadaşlarıyla camiye gitmeye başlar.

İslam'a geçtiğinde annesi ilk başta bundan tereddüt etmez, ta ki oğlunun hayatındaki alışkanlıklar değişmeye başlayınca kadar. Gündelik hayatı yalnızca dini kurallara uymak ve Kuran okumaktan ibaret olur. Markus sürekli daha sıklıkla Müslümanlara karşı yürütülen »savaştan« ve »İslam'ı yok etmek isteyen inançsızlardan« bahseder. Annesine cehenneme girmemek için İslam'a geçmesini öğütler. Annesi bir peçe ya da en azından başörtüsü takmalıdır. Yıllardır sahip olduğu gençlik arkadaşlarıyla ilişkisini keser, bunun yerine artık sadece yeni »kardeşleriyle« görüşür. Tanınmış selefi vaizlerin verdiği birkaç sohbet katıldıktan sonra Markus neredeyse bitmek üzere olan eğitimini bırakarak Mısır'da Kuran eğitimine başlamak ister.

Annesi giderek ümitsizliğe kapılır. Artık konuşurken oğluna ulaşamamaktadır. Ardından 2012 Mayıs ayında durum ciddileşir: Sağcı popülist ayrılıkçı parti Pro NRW Solingen'deki bir gösteride İslam düşmanı tasvirlerle provokasyon yaptığında, Markus da şiddete hazır selefiler arasındadır. Selefilerin polise saldırılarının ardından Markus da geçici olarak tutuklanır ve bilgileri kayıt altına alınır.

Annesi şok olmuştur. Köktencilleşen gençler hakkında köktenleşme danışma merkezinin tanıtımı yapılan bir televizyon programını hatırlar. Telefon etmek için kendini fevkalade zorlaması gerekir. Oğlunun daha fazla resmi dairelerin hedefi haline gelmesinden korkar. En sonunda ahizeyi alır; evdeki ve okuldaki

sorunları, gösteriyi ve oğlunun başkalarına bir şey yapmasından duyduğu korkuyu anlatır. Köktencileşme danışma merkezindeki uzman, kendisine bölgesinde bir danışman ayarlar. Birkaç gün sonra danışmanla ilk buluşma gerçekleşir. Danışman ve anne, aile içindeki sorunları olabildiğince azaltmak ve böylece Markus'la olan bağı sağlamlaştırmak için bir strateji geliştirirler. Mahalleden Markus'un selefi ortamıyla hiçbir bağı olmayan eski bir futbol arkadaşını işin içine sokmaya karar verirler.

Anne bir yandan komşu gençleri bilgilendirirken, danışman da diğer yandan tanıdığı bir imamla temas kurar. Bölgedeki danışma kuruluşunda tüm katılımcılar buluşur. Danışmanla birlikte, Markus'u başka bir yol bulması konusunda nasıl ikna edebileceklerini düşünürler.

Danışmanla yapılan çok sayıdaki görüşme sayesinde annesi aile içindeki duruma istikrar sağlamayı ve oğluyla yeni bir güven temeli oluşturmayı başarır. Aynı zamanda başka mağdur ailelerden oğluna nasıl davranması gerektiği konusunda fikir alır. Bu arada gençlik arkadaşı, zamanla Markus'u düzenli

olarak birlikte futbol oynayan eski arkadaş grubuna sokmayı başarır. Artık danışman, Markus'a İslam'ın hoşgörülü ve ılımlı yanını gösteren imamı davet eder. İmam, namaz kılmak için kendi camisine gelme konusunda onu ikna eder ve Markus için Mekke'ye ilk hac yolculuğunu organize eder.

Bu arada Markus, selefi ortamla olan ilişkisini kesmiştir.

Eşi için kökten İslam'a

Yasemin (19), ılımlı bir Müslüman aileden geliyor ve tıp okumak istiyor. Ebeveynleri 20 yılı aşkın bir süre önce Türkiye'den Almanya'ya gelmiş, din en ön planda yer almıyor. Yasemin lisede (Gymnasium) okuyor ve arkadaşları onu hür fikirli ve dünyaya açık biri olarak görüyor. Ancak pek çok yaşından farklı olarak şimdiye kadar hiç sürekli bir erkek arkadaşı olmamıştı ve bu durum onu çok sıkıyordu. Birkaç kısa süreli aşk ilişkisi olmuştu, fakat hepsi boşa çıkmıştı.

Bu nedenle kız arkadaşlarından biri ona internetteki özellikle Müslüman kızlar için eş bulma sitelerinden birine kaydolmayı önermişti. Kendi bakış açısından Alman erkekler zaten yüzeysel ve sadakatsizdi, bu sitede kendine uygun daha güvenilir eşler bulunabilirdi. İlk başta Yasemin çekinir, fakat daha sonra kaydolmaya karar verir. Daha birkaç gün sonra ilgisini çeken bir adamla iletişim kurar. Bu ikisi düzenli olarak Facebook üzerinden sohbet eder ve ilk buluşma gerçekleşir.

Yeni arkadaşı Batı Afrikalıdır ve günün büyük kısmını bir Arap camisinde geçirmektedir. Yasemin de bu camiye gitmeye başlar ve burada yeni kız arkadaşlar edinir. Artık yeni erkek arkadaşı Yasemin üzerinde etkili olmaya başlar. Yasemin örtünmeli ve onun İslam anlayışına göre yaşamalıdır.

Yasemin erkek arkadaşını seçer ve eski yaşamını bırakır. Evde başörtüsü ve camide yüzünü örten bir peçe takmaya başlar. Ayrıca evlenmeyi ve müstakbel kocasıyla Mısır'a taşınmayı planlamaktadır, çünkü adam orada İmam eğitimi almak istemektedir. Yasemin, sürekli sonlarının cehennem olmaması için İslam'ı kendisi gibi uygulama konusunda ailesini ikna etmeye çalışır. Anlaşılsızlıkla karşılaşır. Özellikle annesi nasıl olup da kızının kendine göre gerici bir İslam yorumuna yöneldiğini anlayamaz.

Yasemin'in annesi tesadüfen şehirde erkek arkadaşının geçenlere nasıl Kuran dağıttığını görür. Medyadaki haberlere göre bu proje selefi çevrelerden çıkmaktadır. O sırada erkek arkadaşın bir konuşmada şeriatın Almanya için en iyisi olduğunu doğruladığını ve bedensel cezaları haklı gösterdiğini duyar. Köktencileşme danışma merkezine başvurur ve karar verir.

Danışmanlar, ebeveynlere Mısır'daki düğüne gitmelerini ve kızlarının yanında olmalarını tavsiye eder. Yeni damatlarıyla olan sorunlarına rağmen anne ve baba gerçekten de kızlarıyla birlikte Kuzey Afrika'ya gider. İletişim kurmak kızlarına iyi gelir. Düğünden sonra Almanya'ya geri gelir, çünkü sürekli Mısır'da yaşamayı hayal dahi edemez.

Daha fazla bilgi

BÖLGELERDEKİ DANIŞMA KURULUŞLARININ İNTERNETTE SUNDUKLARI

www.exit-deutschland.de → Hayat danışma merkezi
 www.vaja-bremen.de → kitab danışma ağı
 www.ifak-bochum.de → Hoşgörü ve işbirliği danışma ağı
 www.violence-prevention-network.de → Köktencilikle danışma merkezi

ALMANYA'DA İSLAM VE MÜSLÜMANLAR KONUSUNDA BİLGİLER

www.bamf.de/beratungsstelle
 www.bpb.de
 www.bmi.bund.de
 www.initiative-sicherheitspartnerschaft.de
 www.deutsche-islam-konferenz.de
 www.qantara.de

LİTERATÜR ÖNERİLERİ

Aslan, Reza: Kein Gott außer Gott. Der Glaube der Muslime von Muhammad bis zur Gegenwart, München, 2006.

Dantschke, Claudia; Mansour, Ahmad; Müller, Jochen; Serbest, Jasemin: »Ich lebe nur für Allah«, Argumente und Anziehungskraft des Salafismus; Schriftenreihe Zentrum Demokratische Kultur, Berlin, 2011.

Schaap, Fritz: Nur der Satan isst mit links: Ich war undercover in einer Islamistenschule, Freiburg, 2012.

Schmidt, Wolf: Jung, deutsch, Taliban, Berlin, 2012.

DVD

»Islam, Islamismus & Demokratie«, şuradan edinebilirsiniz: Hamburg Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyal Çalışma Bölümü, Alexanderstr. 1, 20099 Hamburg

Künye

YAYINLAYAN

Federal Göçmen ve Mülteci Dairesi
 Frankenstr. 210
 90461 Nürnberg

YAZI İŞLERİ

Federal Göçmen ve Mülteci Dairesi
 MediaCompany – Agentur für Kommunikation GmbH

TASARIM VE PRODÜKSİYON

MediaCompany – Agentur für Kommunikation GmbH

BASKI

MKL Druck GmbH Co. KG, Ostbevern
 1. Baskı (Tarih: Ağustos 2013)

PARTNERLERİMİZ

www.bamf.de